

16. august - sviatok sv. Štefana Uhorského

Sv. Štefan pochádzal z vojvodskej rodiny. Jeho otec bol Gejza; v rokoch 972-997 vládol v Uhorsku ako veľkoknieža. Matka sa volala Šarlota, bola dcérou sedmohradského kniežaťa Gyulu. Štefan sa narodil asi v roku 975 v Ostrihome. Pokrstil ho zrejme pasovský biskup Pilgrim alebo jeden z jeho kňazov. Dovtedy sa volal Vajk. V roku 995 sa oženil s bavorskou princeznou bl. Gizelou.

V roku 997 prebral vládu po svojom otcovi Gejzovi, ktorý v tom roku zomrel. Bol múdrom a dobrým panovníkom. Porazil odbojné pohanské kniežatá, ktoré sa vzbúрили proti nemu a okrem toho často žili lúpežníckym spôsobom života. Do svojej krajiny povolal učiteľov kresťanského života z okolitých krajín. Vtedy prišlo do Uhorska mnoho zbožných mužov. Ako Gejza, tak aj Štefan si uvedomoval, že treba zmeniť kočovný život Maďarov, ak nechcú vyhynúť ako pred nimi Huni. Preto vyvinul veľké úsilie, aby naučil ľudí usadlému spôsobu života podľa vzoru kresťanskej Európy. Svoju krajinu rozdelil do desiatich biskupstiev s dvoma arcibiskupstvami. Na Zobore v Nitre obnovil jestvujúci benediktínsky kláštor sv. Hypolita. Tento kláštor, ako aj iné kláštory, obdaroval majetkami a pozemkami. Jeho najlepšimi spolupracovníkmi boli nemeckí, francúzski, talianski i českí benediktíni, z radov ktorých pochádzali aj prví biskupi. Štefan zakladal školy, vydal zákonník, cirkevným i svetským úradom predpísal ako úradnú reč latinčinu. Vyslal posolstvo k pápežovi Silvestrovi II., v ktorom ho oboznámil so svojou činnosťou a prosil ho o požehnanie a tiež o udelenie kráľovského titulu. Pápež bol nadšený tým, čo počul, poslal mu drahocennú korunu a apoštolský kríž, ktorý nosievali biskupi pri verejných slávnostiach pred uhorským kráľom. Odtiaľ prislúchal uhorským kráľom titul „apoštolský kráľ“. Kráľ ako pápežský legát zriaďoval biskupstvá, určoval ich hranice a menoval cirkevných hodnostárov. Pápež dňa 27. marca roku 1000 vydal bullu Legati nobilitatis, v ktorej dal kráľovi potrebné právomoci na tieto činnosti. Na Vianoce roku 1000 bol Štefan korunovaný za kráľa v Ostrihome. Korunoval ho ostrihomský arcibiskup Dominik.

Štefan zdvojnásobil svoju apoštolskú horlivosť. Na ostrihomskom hrade dokončil stavbu chrámu sv. Vojtecha. Ustanovoval biskupov, nariadil, aby každých desať obcí malo kostol. Do nich zaobstarával bohoslužobné potreby. Jeho nábožná manželka Gizela zhotovovala bohoslužobné rúcha. Starali sa aj o pútnikov, kráľ zriadil pre nich ubytovne. Sám dozeral na to, ako sa dodržia jeho nariadenia, často prišiel medzi ľudí v preoblečení, nepoznaný, aby lepšie dozrel na poriadok. Dokonca aj kázaval o viere a povinnostiach kresťana. Chorým a chudobným rozdával almužnu. Viackrát musel však aj bojovať proti svojim nepriateľom. Mal viacej detí, no nažive ostal len jeho syn Imrich, ktorého si tiež uctieame ako svätého. Dal ho vychovať sv. Gerardovi, neskoršiemu biskupovi. Niekoľkokrát musel čeliť aj sprisahaniam proti nemu. Posledné roky jeho života boli poznačené chorobou a neúspešným pokusom sprisahancov o vraždu. Keďže jeho syn Imrich zomrel ešte mladý, za svojho nástupcu určil Štefan Petra, syna svojej sestry Gizely. Zomrel 15. augusta 1038 v Ostrihome (alebo v Székesfehérvári). Za svätého ho vyhlásil pápež Gregor VII. v roku 1083 spolu s ďalšími, ktorí sa pričínili o pokresťančenie Uhorska. Medzi nimi bol aj jeho syn Imrich.

zdroj: <http://faralutise.eu/index.php/o-farnosti-lutise/svaty-stefan-uhorsky>